

BELFÖLD.

Beszterce, 1877. jan. 20.

(Casinó-alakulás.)

Városunkban egy magyar-casino alapítása czéljából a következő felhívás van forgalomba hozva:

Aláírási felhívás Beszterce városában alapítandó magyar-casino-egylet javára.

A múlt 1876 év utolsó negyedében életbe léptetett Beszterce-Naszódmegye központja Beszterce sz. kir. városában jelentékeny értelmiség gyűlt össze. Közhatás tárgya lett egy magyar kaszinó-egylet, felállítása. Az állam nyelvének el-sajátítása kiváló érdekében áll minden hivatalnoknak, a kinek eddig nem volt alkalma azt magá-vá tenni. A hírlapok olvasása mellett az élő szó-vali társalgás által lehet legkönnyebben és leg-rövidebb idő alatt valamely élőnyelvet elsajá-títani.

Czélunk továbbá a magyar casino-egylet megalapításával a testvériség kötelekét, ez új me-gye honpolgárai között a kölcsönös ismerkedés, társalgás és kedélyes időtöltés által szorosra fűzni.

Magyar casino-egyletnek azért nevezzük ezt, mert mindnyájan a Magyarhazának vagyunk és gyermekei. Azonban a tagok számának arányához képest hozatni fogunk magyar, német és román lapokat, hogy az igényeknek eleget téve, a haza szeretetében egyek lehessünk.

Kik velünk egy nézetben vannak és egy czél-ra törekedni óhajtanak, azokat kérjük: méltoszasa-nak neveiket a lapra alájegyezni, hogy az alá-írók számához képest a casino megalapítása vé-gett a szükséges lépéseket megtehessek.

Ha számosan aláírnak, ezen esetben a ha-vi részvény 50 kr. leendő, de mindenesetben az alakuló gyűlésnek tartjuk fenn a havi részvény, az alapszabályok kidolgozása és a helyiség kibér-lése iránti intézkedést. A mi szerény feladatunk csupán a tiszta hazafiság szűlte kezdeményezés volt.

Eddig szól a felhívás, melyet pár nap alatt már is 35-ön írtak alá. Mihelyt a casino meg-alakul, azonnal közölni fogom a tagok névsorát is. Addig isten velünk.

v.—v.

A „Victoria“ biztosító társaság rendkívüli közgyűlése.

(Január 20-án.)

(Folytatás.)

Sajnos, hogy a társaság ez alaptalan és eszélytelen megtámadatásokkal szemben nem birt mindig azon erkölcsi támogatásra találni, mely a legzordabb biztosító társaságnál is életfelféltel. E reactio ellenében a tiszteig a magyar közönség kedvezőeként szerepelt s a külföld által is tisz-telt társaságnak oly győztes orvos-szerről kelle gondoskodnia, mely, mint az igazgatói előterjesz-tés magát kifejezi, hivatva lesz: „a leggyanusi-tóbb rosszakaratot is elnémítani, melylyel szemben a concurrentia legmérgesebb nyilait is eltompul-anak.“ Az igazgatóság ugyanis igen helyesen azt tartva, hogy a jelen viszonyok közt a morális és anyagi garancia rendkívüli mértékére van szükség, egy consortiumot alapított, mely párisi és turini pénzintézetekből egyfelől s a „Victoria“-ból másfelől, szövetkezve, tizenötmilliónyi biztosi-téki alapot szolgáltat a Victorinának minden a multból, jelenből és jövőből származó kockázá-taira s a nála biztosított károsodásaira nézve.

E consortiumot alkotják a párisi Caisse Generale és l'Univers és a turini Com-pagnia Italiana társaságok. E szövetkezet megalakultával, mely hazai biztosítási történetünk-páratlan s épen azért méltó figyelmet keltő, mindenki, a ki a Victorinánál biztosít, a lehető legszilárdabb garantiát nyeri minden eshetősége-re nézve, másfelől pedig míg társaságunk a con-tinens legkiválóbb társulatának szövetkezetébe lép, egyzersmind részvényeseinek is kilátásuk nyi-lík arra, hogy részvényeik ismét jövedelmezőbbé váljanak.

És még egy kiválólag nevezetes momentum, mely e szövetkezet megkötése nyomán előtér-be lép és ez az az eclatans czáfolat, mely az alatto-mos kulfárok és gyanúsító hírközlések insinuatíó-ival szemben a Victoria activ állását a legfőny-sebben bizonyítja. Az említett társulatok megbí-zottjai ugyanis, köztük az egyiknek vezérigazga-tója is, hetek óta városunkban mulattak s a leg-részteterebb vizsgálatok után constátálták a társu-lat éltettségességét és tövleges állását, melyről, ha tökéletes meggyőződést maguknak nem szerez-nek vala, bizonynyal óvakodtak volna e szerződés megkötésétől s ezt mind a részvényesek, mind általánban közgazdaságunk tekintetéből részünkről is örömmel regisztráljuk; a szerződés megkötéséből az előny első sorban a biztosító közönség és a részvényesek merítik, de mi részünkről legalább is ugyanannyi elismeréssel adoznunk az igazgató-ságnak közgazdasági szempontból azon sikerért, melylyel épen most idegen tőkét a birt hazai for-galmunkba bevonnak.

A közgyűlés a vezérigazgató terjedelmes, de tartalmas előterjesztését mindvégig kiváló érdek-vel hallgatá. Majd következett a szövetkezettel tízévre kötött szerződés előterjesztése, melynek

részleteibe a dolog természeténél fogva itt nem bocsátkozhatunk, s mely a fennebiekben k örvo-nalozott előnyöket nyújtja intézetünknek, épen csak annyit említvén meg, hogy a szövetkezet a Victorinának jelentékeny pénzüleget nyújt s min-den mult, jelen és jövő biztosítás 80 százalékat saját kezébe vette vállálja, a tiszta nyereségéből a Victorinának részt nyújt, a nélkül, hogy a Victoria önállósága és kezelési füg-getlensége a legkisebb csorbát szen-védné.

Ez előnyöket a közgyűlés maga is örömmel látta be, a szerződés pontonként való tárgyalásának folyamatában, miben mind az erdélyrészt, mind a Királyhágón tül megjelent részvényesek élénk és helyeslő részt vettek.

A Királyhágón túlról illetőleg Pestről Tu-rócy és Kovács urak vettek részt a tárgyalásban, kik közül az első szakcszerű és a viszonyok alapo-ismeretéről tanusodó, s a társaság érdekei iránt valódi érdeket tanúsító fejtegetései, valami-át az utóbbinak a társaság jövőjére vonatkozó véle-ményei igen jó benyomást tettek a közgyűlésre.

Ezekhez járulván a vezérigazgató szakértő, talpra esett és minden kételyt kizáró fejtegetései, feleletei és magyarázatai: nem csoda, hogy a közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett szer-ződést szöszterint, minden változtatás nélkül fogadta el. Csak is egy bizonyos oldalról emelkedett egy könnyen érthető s egészen sensal- szagu, de nem valami jól intonált fölcsillag. A gyarlón insceni-rozott lólabu akadékoskodás azonban rögtön fi-áskot csinált s a közgyűlés általános derűtlenségén kívül egyéb baj nem történt.

A szerződés egyhangu elfogadása után a közgyűlés mind az igazgatóságnak, mind és külö-nösen Szász Gyula vezérigazgatónak jegyzőköny-villeg köszönetet szavazott a szerződés megkötése körül szerzett és a consortium megalakítására czélzó kiváló buzgalmaért.

Mi részünkről örömmel távoztunk e közgyű-lésről, avval a meggyőződéssel, hogy a Viktoria valamin eddig fényes tanúságait szolgáltatá élet-revalóságának s valamin eddig kitudta birni mind az irigykedők alattomos áskálódásainak ostromait, mind a rosszul informált közönségnek indokolat-lan bizalmatlankodásából származó kalambitasokat: a jövőben újabb és valóban jelentékeny erőforrá-sokkal rendelkezvén; a hazai forgalomba idegen tőkéket is bevonván s minden erejét a belföldi ázletre fordítván, oly sikerrel fogja munkáját fol-ytathatni, a mely a régi vezetés tulmerészségéből származó károkat kiegyenlítendő, csorbákat kikö-szörtlendő, a biztosító közönség régi bizalmát fo-kozott mértékben megszilárdítandja s ez által nem csak a részvényesek méltótyos várakozásának, ha-nem a közgazdaság igényeinek és érdekeinek is eleget teend. Most már a közönség van a sor, hogy a kellő garantiák megnyerése ntán a társa-ság s közgy tekintetében való méltó várakozásait betöltes s alkalmat szolgáltatson nekünk, hogy e valóban hazai és hazafias pénz intézetre, mint édes magunkra, büszkén tekinthessünk.

A jó sors segítsen, hogy azt megérhessük. Ugy legyen!

J.—i.

Az erdélyi gazdasági egyesület mult évi működése.

— Kivonat a titkári jelentésből —

A mult évet nem sorozhatni a boldogak közé, mert a súlyos szellemi veszteség mellett, mely a testületet gr. Mikó Imre halálával érte anyagilag is szomoruan folyt le. A tőkét kellett megtámadni, hogy a kötelezettségeknek eleget lehessen tenni. A költségvetés legteljesítmere-sebb készítése után is egy 700 frta rugó hiány mutatkozott, mely onnan ered, hogy az egyesület pénze felette olcsó kamattal van elhelyezve, mely kamat emelésével e deficit busán fedezve vol-na. A közgyűlésen kívül a mult esztendőben 14 választmányi ülés tartott, hol 272 végzés hoz-zott. A m. évi közgyűlés határozata nyomán 6 szakosztály lett életbe hiva, u. m. I. közgazdasá-gi és statisztikai; II. földművelés, növénytermel-és és gépészeti; III. állattenyésztései; IV. er-dészeti; V. kertészeti s méhészeti; végre VI. szőlészeti és pinczekezelési szakosztály, melyekbe összesen 50 tag iratkozott be. A szakosztályokon kívül egyes esetekre kiküldött bizottságok mű-ködtek.

A titkári hivatal ügyforgalma is szaporod-tott, mit a 133 frt 76 kr-ra rugott postaköltség is igazol.

Az alapítók közül meghalt Pataki Miklós és Miksa Dániel, valamin két ördijas tagtársra a testületnek u. m. Hadivér Ernő és Kilyén Ferencz.

Az alapító tagok száma 33-mal szaporodott s így a tagok mai létszáma 292-től tesz.

Az egyleti közeleket sorsa még ez ideig el nem dől. A közgyűlés határozata folytán, ha február 1-ére elfogadható béránlat nem érke-zik be: a kertészeti osztály tiszte leendő annak kezelése ug, hogy a befolyó jövedelem mellett egy legfeljebb 3—400 frtra rugó felülpótlást ve-het igénybe, a mint ezt az 1877-iki költségvetés is feltünteti.

A nagybuni birtok 76,400 frton eladatott Berde Mózes urnak. A 10,048 frt 61¹/₂ kr. örö-kösödési illeték elengedtetvén, az egyesület alaptöl-

kéje a nagybuni birtok után 30,000 forinttal gyarapodott.

Az egylet lapja, az „Erdélyi gazda“ egy új lapfelügyelői bizottságnak adatott át és iránya is meg lön változtatva, mely az állam segélyen ki-vül jövőre az egyesület pénztárából is 700 frtot vesz igénybe. Ha a tömeges pártolást elérí a lap, akkor a jelenleg is csekély 4 frtnyi előfizetési ár is felére lesz leszállítható.

A szőlőművelési pályakérdésre kitűzött 35 drb aranyt Fekete Pál nyerte el „Medium ten-nere beati“ czimű munkájával.

Az 1876-ra tűzött vándorgyűlés elhalasztat-tott. Részt vett az egyesület legid. gróf Teleki Do-mokos és gróf Mikó Imre temetésén, továbbá közvetlenül a bécsi és közvetve a steier egyleten, valamin egyleti titkár által a szegedi kiállításon és a IX. statist congressuson.

Az egyesület a kormány részéről a lap és vándortanár részére 1600 forintnyi segélyben részesített.

Felhivatott az egyesület többször jelentéskételre és véleményadásra, nevezetesen a párisi világkiál-lítás tárgyában, megírtáskétel továbbá egyesek és testületek, hogy felterjesztéseiket velünk közölték, vagy a mieinkhez csatolták. Felterjesztette az egyesület birtokrendezési törvényjavaslatát, mely min-denütt figyelmet keltett. Ugy szintén betérjeszte-tett a lőtenyésztés ügyében készült terjedelmes dolgozat a m. kir. földmívelés és honvédelmi, va-lamin a közös hadügyministeriumhoz, mely azt gyakorlatinak és keresztülvibetőnek nyilvánítá meg-tisztelt válaszában.

Hazai fentisztelt miniszteriumainktól az egye-sület eddig választ nem nyert.

Közgazdaságunk emelése tekkinetében szer-kesztett emlékiratára az egyesület a kmglm. földmü-velési miniszteriumtól azon megírtáskétel választ nyert, hogy miután a munka oly sokoldalú terje-delmes és beható tanulmányozást igényel arra rö-vid idő alatt nem lehetvén válaszolni az minden pontjaira nézve beható tárgyalás alá fog vétetni. A székely egyesület ugyanezen munkára még nem reflektált! E munka német fordítása Schweinitz Gyula gr. által Arnulf bajor herceg ő fensége tiszteletbeli egyesületi tagnak felajánlván, kinyomtatott és így a német közönség rendelkezésére bocsátotta, minek folytán aztán azt számos német lap behá-tóan ismertette.

Az egyesület több gazdasági és kereskedelmi intézettel és egyesülettel lépett bensőbb viszony-la. Így nevezetesen az erdélyi szász testvéregyesü-lettel, melylyel kiadványaira nézve csereviszonyba lépett és országos fontosságu intézkedéseit esetről esetre egymással közölni fogja. Így viszonyban áll a helybeli és brasi kereskedelmi s ipar kama-rákkal.

A nemek lovak tenyésztése érdekében fel-folyamodott az egyesület, hogy a luxusadó alól a lo-vakat 6 éves korukig mentse fel, de a kérelem elutasított.

A hivatalos levelezés posta-mentessége iránti kérelem is visszautasított.

Az egyesület figyelembe véve, hogy a biztosító társulatok gazdasági egyesületekkel szerződésre lépve tagjaiknak kedvezményt nyújtanak a köz-gazdasági osztály által tanulmányozás alá vétet-tett. Nemkülönbözvén behatóan foglalkozik az egy-let a birtokrendezés mikénti állásával a községek és járássokban. Végül tanulmány tárgyává tette a hasznos madarak védelmére vonatkozó kérdés is. Végül pedig indítványoztatott a közgyűlésen, hogy gr. Mikó Imre a dicső elnök emlékét ne csak életlen márvány, hanem egy alapítandó ösztön-dij által örökítse meg az egyesület.

Ez volna dióhéjban elősorolása az erdélyi gazdasági egyesület mult évi működésének, melyhez dícséretet és elismerést fejezni ki felesleges, meg-termi áldását e nemes buzgalom a közeljövőben. Az egyesület bizonyítja, hogy tudja jelentőségét e két szónak: magunkért magunknak. (K.)

A dévai állami tanítóképződe ügyei a nyilvánosság előtt.

Előadja Réthy Lajos Hunyadmegye tanfelügyelője.

1873. közepén két képezde igazgatót kicso-rélt egymással a vallás és közoktatásügyi minisz-terium. Koos Ferenczet Déváról Mármaros-Sziget-re és Madzsar Jánost Mármaros-Szigetről Dévára rendelt.

Az óta, ha a szigeti képezdéről említés té-tetett olykor a hírlapokban, az nem volt egyéb dícséretnél és elismerésnél.

A dévainak ellenkező sorsa lett. Ennek ügyei-ről hol egyik, hol másik lap kapott „egészen meg-bízható“ tudósítást; helyügyeit gyakran előbb tár-gyalgák sorra a nyilvános hírlapok, mint az arra hivatott hivatalos közlegek; ezen intézet számára mindenkinek volt valamely jó tanácsa, vagy va-lamely szidalma.

Ez így tartott egészen 1875. közepéig. Ak-kor Madzsar János innen elrendeltetett, s — cso-dálatoan össztalálkozása a véletlennek! — a dévai képezdéről való hírlélesek úgy elszűntek, mintha olloval ketté vágták volna.

Az 1875/6-iki tanév példás békében és rend-ben folyt le. Tanár, tanítvány, igazgató nem pa-naszkodtak egymás ellen; az igazgató tanács nem hozott rosszáló határozatokat; a minster nem kül-dött dorgatoriumokat; a hírlapoknak egyébről kel-telt beszélni, mert a dévai képezdéről nem volt mit.

tervári jan. 15-én kelt levelet közöl, melyben le-velező hosszadalmasan elbeszéli, hogy a pétervári francziák és barátaiak most egyszerre mily rop-pant erőfeszítéseket tesznek az orosz szövetség megnyerésére, de természetesen sikertelenül. Mind-ezek a jelenségek kétségtelemén teszik, hogy ha a német-francia diplomatiai viszonyok nem jobbák a párisi és berlini sajtó közötti viszonynál, akkor a két állam közt veszélyes bonyodalmak állanak kilátásban.

Abdul Kerim beszéde.

Abdul Kerim a magyar ifjuság küldött-ségéhez a diszkard átadásakor a „Turquie“ közlése szerint a következő beszédet intézte:

Önök uraim szívesek voltak fellemlíteni ka-tonai érdememet és a szerencsés fegyvertényeket, melyeket, uralkodóm parancsa szerint teljesíteni valók hivatva. Lelkem mélyéből köszönöm meg önöknek e becses elismerést és kérem higgyék el, hogy ezen dícséret, oly harcias nemzet — mint az önöké — ifjuságának őszinte szájából leg-bensőbb öröme szolgál egy katona szívének. Azok, kik gyakraiban vezettek csatába férfiakat és vezettek el embertömegeket ama véres összeütközéseit, miket csatáknak neveznek, azok az első e rettenetes szükségesség elítélésében. A legna-gyobb hadvezérek feljegyzései bizonyíthatják ezt. De ha fenyegető van egy nép föggetlensége, egy uralkodó becsülete, akkor a háboru nem csupán szükséges rossz, hanem szent kötelessége is min-den hazafinak. Akkor az erkölcs és humanitás is megengedik a barát-nemzetek szerencse-kívánatait és dícséretét.

A háboru, melyet imént megörtünk, ilyen nemű; szerencsekívánataikat, elismerésüket, me-lyeket a vítöz ottomán hadsereg és vezérek, de-rék bajtársaim nevében elfogadok, szívesen vesz-szük, örömmel fogadjuk. Elfogadom a diszkardot, melyet önök nekem a magyar nemzet nevében felajánlanak. Ugy tekintem, mint jelét a rokon-szenvennek irántam, a csodálatnak az ottomán had-sereg hősiességét és bátorságát. Csakugyan kapocs lesz két testvérmemzet közt. Adja isten, hogy e szövetség és szerencsés következményei csak a civilisatio és békés haladás békés har-czában érvényesüljenek. De ha a becsület törvé-nyei másképp rendelik, akkor a most önökhöz szó-ló öreg katonának kötelessége lesz, dícsősgőre fog válni vért ontani török hadak élén, uralko-dója szolgálatában. Éljen a vítöz és nemes ma-gyar nemzet! Éljen a magyar ifjuság, éljen a magyar küldöttség!

A török dunai hadsereg állapota.

Ruscsukból a „P. C.“ jan. 15-ről követke-ző levelet vesz: „A török hadsereg mozgósítása körülbelül be van fejezve. Török adatok szerint az ottomán haderő egész Bulgáriában 184 zászlóalj nizam, 76 zászlóalj redif, 21.000 lovas és 292 ágyuból áll. Egy redif- és nizam zászlóalj létszáma 600 főre tehető s így a harcsozak száma ösz-szesen 146.000 főre mehet. E számba nincsenek fölveve az irregularisok és folyton tömegesen ér-kező tartalékosok. A sereg minőségét illetőleg le-velező csak azt constátálja, hogy Törökországnak ilyen hadserege még soha sem volt. A nizamok jól begyakorolvák s a legjobb európai katonaság-gal megmérkőzhetnek. Vitézség, szívósság, kevés-sel való beérés ama 3 tulajdonság a török sorka-tonának szokatlan értékét biztosít. A redifek öre-gbbr korosztályai nem állanak a katonai utólér-hetelenség e fókán. De a rendes lovasság kitar-tó s megteendő kötelességét; kitűnő támaszt nyer a cserkeszekben, kik az irregularisok közé van-nak 20 századba beosztva.

A török hadikészületek Kis-Ázsiában.

Smyrnából jan. 6-ról írják, hogy ott a nem-zetörség szervezése nem igen halad előre. A törö-kök buzgalma csökkent, görögök és örmények pe-dig nem akarnak szolgálatot vállalni ug, hogy 4—500 ember közt alig van 3 örmény és 2 gö-rög. A helyi hatóságok sem oly erélylyel műkö-dnek már, sőt az a hír kering, hogy Konstantiná-polyból elrendelték a nemzetörség feloszlását és lefegyverzését. A katonai adó roppant terheket ró a lakosságra. Minden 15 éves férfi lakos vallás-különbség nélkül 15—20 piasterrel köteles a ha-di adóhoz járulni.

A czeplédi küldöttség utjáról.

(Saját tudósítónktól.)

Zágrábból 21-ikéről vettük a következő sorokat.

A zágrábi indóházánál több polgár és két magyar par fogadott. Két történetesen jelen volt törökkereskedő szívélyesen üdvözölt. Az egyenes vasuti vonalon előfordult akadályok 12 órai késé-delmet okoznak. Ennek folytán 22-dikén, éjjelre Milánóban maradunk. 23-án Turinban meghá-lunk. Kossuthhoz 24-én megy a küldöttség.

A conferentia javaslatai.*)

(Folytatás és vége.)

VII. A vallások teljes szabadsága biztosít-tatik. A papság valamin a vallásos intézmények és a közoktatás költségei az egyes községeket terhelik.

Vallását a férfi 18, a nő 16 éves kora előtt

* Télihíny miatt kénytelenek valánk közleményeinket egy pár napra felfüggesztíteni.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. jan. 23.

— **Uj lap.** Szakirodalmunk ismét egy új időszaki folyóirattal szaporodott; ez egy az „Öszehasonlító irodalomtörténeti lapok.” Szerkesztik és kiadják dr. Brassai S. és dr. Meltz Hugó Kolozsvárt. Megjelen havonként egyszer; előfizetési ára egész évre 6 frt. Most csak ennyit említünk meg az új vállalatról; de bővebben is vissza fogunk rá térni.

román nemzetiségű tanárok — előbbi különben jól képzett ember, de magyarul nem tudott —; továbbá Kócs Ferencz igazgató és Balázs Lőrincz rendező; ez utóbbi kettő részben a magyar, részben a román osztályban tanított.

Midőn 1873 nyarának a végén előbbi állomásmóról Brassóvidékből ájtottam hunyadmegyei tanfelügyelőnek, a képezei tanév megnyitáskor azzal a jelentéssel fogadtak, hogy a román osztályok órái nem tölthetők be, mert a Kócs helyett jött Madzsar nem tud románul, Balázs pedig vonatodik tovább is kettős terhet hordozni.

Erre én minden habozás nélkül azt az utasítást adtam, hogy további intézkedésig a harmadik román osztály tanulói járjanak a megfelelő magyar osztályllyal közös magyar előadásokra.

A román ifjak nem akartak engedelmessédni; kijelentették, hogy nem mennek a magyar előadásokra. A híres igazgató dörzsölte a kezét és kérdezte alázatosan, hogy most már mi legyen.

A lett, hogy a demonstrálni hozzám bocsátott román ifjakat szigorúan fogtam; megtöltöttem, hogy az igazgató kikerülésétől többé hozam merészellenek jönni; s a két román tanárt felelőssé téve az ifjak eljárásáért, kijelentettem, hogy a melyik ifju nem engedelmeskedik feltételül, azonnal el lesz bocsátva az intézetből.

Másnap aztán a harmadik éves román ifjak szépen ott ültek magyar társaik mellett a magyar előadáson.

Ezt az intézkedést miniszteri rendelkezésig helyben hagyta az igazgató tanács; a miniszterium is úgy rendelkezett, hogy az óta nincs két harmadik osztály, hanem — az egy román literatúra kivételével — a harmadik éves román ifjak mindent együtt tanulnak a magyarokkal magyar nyelven.

(Folytatása következik.)

Jogi rovat.

Sem mitől székídi öntvények.

24253,876. Azon jogszabályok, melyek a szerződés létrejötte vagy teljesítése helyének bírálti illetékességét állapítják meg, a hazai s idegen államok polgárai közt különbséget nem tesznek. — Utóbbi a hitelezőre nézve megállapítandó ha az ellenfél nem bizonyítja, hogy a szerződés más helyütt kötöttet, vagy teljesítendő volt.

23819,876. A részvények oly kiköcsönzése, melynél a részvények közelebből meg nem határozottak, számaik meg nem jelöltek, — melynél tehát a kölcsönvevő azok természetbeni visszadására nem is kényszeríthető, — haszon kölcsönnek (commodatium) nem tekinthető, hanem csak közönséges kölcsönnek (mutuum) melynek tárgya szolgáló részvények tulajdonjogilag szerzettnek meg s így a visszaadásnál hasonló által helyettesíthetnek. — Ily kölcsönügyletet tehát kereskedelmi ügyletet képez, mely a keresk. bíróság illetősége alá tartozik.

16819,876. Az uri szolgáltatások megvételére irányzott keresetek 1871-ben bírói utra, és sommás eljárásra utasítván, s ezzel az előbbi ellenkező rendeletek érvényen kívül helyezettvén ily követelések közigazgatási von érvényesíthetlenné válnak.

16680,876. A perr. 258. §-a nem nyerhez alkalmazást, ha nem a bírói határozat, vagy kiadványában, hanem a felek által szövegezett eskü tartalma becsusztott tollhíba kijavításáról van szó.

22122,876. Az illetékességi végzés ellen csak semm. panasznak s nem fellebbezésnek is van helye.

Az ezt hivatalból visszautasító fellörvény-széki határozat ellen használt semm. panasz merőben alaptalannak veendő s megbírságolandó.

A „KELET” magán-táviratai

Feladatott **Paduában** jan. 22. d. u. 2. ó. 40 p.

Érkezett jan. 22. d. u. 7. ó. 10 p.

A czeplédi küldöttséget Velenczében az ott lakó magyarok az indóházánál igen szívesen fogadták; Udineben pedig a pályaudvarban összegyűlve volt nagyszámú olasz közönség „Erviva Kossuth kiáltásokkal fogadták.

Feladatott **Budapestben** jan. 23. d. e. 11 ó. — p.

Érkezett **Kolozsvárra** jan. 23. d. e. 11 ó. 55 p.

A három északi nagyhatalom képviselői: gr. Zichy (Ausztria-Magyarország), br. Werther (Németország) és Ignatieff (Oroszország) ma egyszerre utaznak el Konstantinápolyból; monarchiánk képviselőit azonban még ott marad Herberf.

A magyar egyetemi ifjuság konstantinápolyi küldöttségére vonatkozólag külügyminiszteriumunk főhivatalos lapja ma kijelenti, hogy az ifjuság küldöttsége senkitől sem kapott mandatumot; nagykövetünk gr. Zichy sem vett részt a küldöttség tiszteletére rendezett díszbejében.

Szerbia a porrával külön fog békét kötni a statusquo alapján.

Ma Bécsben közös minisztertanács volt; ott (Bécsben) azt hiszik, hogy az egyezség létre jön provisoriummal; itt (Budapestben) ellenben nem hiszik ezt.

István, alelnök Szabó Albert, jegyző Vándory Lajos, könyvtárnok Víz Dócs, választmányi tagok Vitos Ferencz, Abraham István, Debreczi József, Kovács István, Kosz István, Bobkó János, Bors Miklós, Sándor József és Salamon János. Pénztárnok a választmányi tagok közül fog választatni a választmány által. A társulat vagyonai állását a múlt 1876. évről a következő számként timentik föl: I. Bevételek: a) temetkezési osztály rovat 3285 frt. 60 b. b) olvasó osztály rovat 374 frt — b. c) különféle osztály rovat 1801 frt 48 b. d) kölcsönvevett osztály rovat 5000 frt — b. e) ház-bér osztály rovat 1402 frt 50 b. összesen 11863 frt 58 b. II. Kiadások: 10 nagy temetés a 140 franc 1400 frt — b. 2 kis temetés a 25 franc 50 fr. — b. nyomtatványokért 52 fr. — b. költségek, Deák F. halálakor 77 fr. 50 b. különféle rovat 676 fr. — b. Az olvasó terem építése 5100 frt — b. Az olvasó terem butorozása 742 frt 50 b. Régi adósság törlesztése 2000 fr. — b. kamatok 802 fr. 50 b. terv készítésért 200 fr. — b. különféle kiadások 219 fr. 10 b. készpénz maradvány 543 fr. 48 b. összesen 11863 fr. 58 b. 1877-re pénztárkészlet 543 franc 48 bani.

— **M.-Vásárhelyi hírek.** A „Dalkör” és a „Zene-egylet” e hó 21-én tartotta meg reunióját. Az előirt zene- és énekdarabok kiváló összhanggal voltak előadva, s a közönség szűnni nem akaró taps viharban nyilvánítá megelégedését. Menter Zsófia zongora művésznő, Popper Dávid violoncello virtuóz közreműködése mellett febr. 2-án itten hangversenyt fog rendezni. A „Kemény Zsigmond társaság” alakuló gyűlését e hó 28-án tartja meg. A január havi orsz. vásár gyengén tört ki. Az esős időjárás megrongálta az utakat s a vidéki nép nem látogathatta meg a Sára-napi sokadalmat.

— **Öngyilkosság.** A Szatmárt megjelenő „Szamos” című lap szerkesztője Polyánszky Endre e hó 20-án reggel 8 órakor szíven lőtte magát. Levelet intézett a lap kiadótulajdonosához, melyben búcsút vesz a „Szamos” olvasó közönségétől, s „Végő sohajok” cím alatt haty tudalokat, melyben búcsút vesz a világtól. Hátra hagyott levelei körül a Gerőfi szinigazgatókhoz címzetben azt írta: „Keresztül löttem szívemet, mert fájt, nagyon fájt”. Polyánszky 1846 nov. 7-én született, tehát 31 éves korában halt meg. Találja meg a sirban azon nyugalomát, mit e földön hiába keresett.

— **Wächter Frigyes** comes s szeben-megyei főispán Schuller Henrich és Moga János orvostudorokat tiszteletbeli járási orvosoknak nevezte ki.

— **A szász** nemzet egyetem egybehívására vonatkozó előmunkálatok közelebből megkezdődnek, úgy hogy az egyetem a jövő hó végén, vagy legkésőbb márczius elején munkához foghat.

— **Az egyetemes ipar** s kereskedelmi kamarai gyűlés napirendjére következő tárgyak kitűzését ajánlják a temesvári, kassai, kolozsvári és debreczeni kamarák. a) A kereskedelmi ipar s keresk. kamarákra vonatkozó 1868: VI. t. cz. revisiója. b) Az ipartörvényátvizsgálása, különösen az ipartársulati ügy s az iparos szakotatás rendezesítése tekintetéből. c.) A kereskedelmi testületek törvény általi szabályozása. d.) A vásár- s házalás ügyek szabályozása. e.) A kamarai tisztviselők nyugdíjkérdésének megoldása. f.) A vasuti tarifa kérdés és megvitatása azon módok és eszközöknek, melyek által a vasutak folytonos tarifa emelésének határt lehetne vetni. g.) A hadsereg felszerelési kérdésének a hazai ipar érdekében rendezése.

— **Az elfogadtatás az udvarnál.** Vasárnap az udvarnál estély volt. A főrendek és képviselők, a magas arisztokrácia és a fővárosi polgárság, a miniszterium és a katonaság ép úgy, mint a főpapság nagy számmal voltak képviselve. A kocsiak hosszu sora robogott föl a várpalotába 8 órakor és midőn 8 óra 25 perczkor 6 felsége a király és királyné megjelentek a palota főterme zsufolva volt. Ö felségét a királynét Majláth Györgyné palotabőlgy és b. Nopcsa udvarmester; a királyt Hohenlohe herczeg kísérte. A királyné brilláns diadémot és vállkapcsokat hordott; fehér selyembe volt öltözve, melyen három sor prém vount és ez szegélyezte a ruhát. A király honvédtábornoki uniformist viselt. A királyné a nőkel kezdett társalogni. Bemutatták magának az arisztocrata több fiatal tagját, hosszasan társalgott gr. Festeticsnével, Tisza Kálmánval, gr. Károlyi Tibornéval, b. Fehérvárinéval, b. Augusz, Inkely és Beniczky kisasszonyokkal, b. Kemény Kálmánval, báró Gyulay-Edlsheimnéval. Ezalatt a király felsége megszólította a minisztereket, gróf Szapáry Gyulát és Gézát, Andrássy gróf (ki szintén honvédtábornok ruhában volt) bemutatta a török konzult, kivel a király hosszasan társalgott azután Ghyczyvel, Móricz Pállal, b. Sennyey Pállal, Perczel, Trefort miniszterekkel, Bittóval, dr. Bókay Jánossal, gróf Károlyi Györggyel, több képviselővel és katonával beszélte. Megszólította Zsedénit és Thaisz főkapitányt is. A királyné a nők után azonnal a török konzulhoz fordult hosszasan beszélt vele, azután a porosz konzul részéről e kiáltottásban; Andrássy bemutatja az új olasz követet: Haymerlét és b. Hübner követési titkárát is. Azután Móricz Pál, Gromon Dezső, b. Sennyey, b. Kemény Kálmán, Nagy György, Bittó, Jókai Mór, és több más képviselő ön bemutatva, illetőleg megszólítva a királyné által. Ö felségeik 24.

órát időztek a teremben, hol folytonosan gondoskodva volt a frissítőről; a melléktérmeben pedig hideg ételek, thea, pegg, sör, volt szolgálva. A felségek távoztá után a társaság is oszlani kezdett.

— **Petőfinek** az erdélyi museum számára megveendő karrarai márvány mellszobrára újabb adakoztak: Édeskuty Nendvich Ilona gyűjtése Késmárkon 5 frt., melyhez járultak: Édeskuty Nendvich Ilona 2 frt, Nendvich Blásky Johanna 1 frt, Koromaz Nendvich Ágnes 1 frt, Demény Berezi 1 frt. Kovács Mózes ivén Deesen 5 frt, melyhez járultak a deési takarékpénztár 2 frt, Gyujtó 50 kr, (többi adakozás névtelen). Baksay István ivén Rimaszombatban 5 frt, melyhez járultak a rimasombati takarékpénztár 2 frt, gőmörmegei ipar és népbank 1 frt, rimasombati casinó 1 frt, Baksay István 1 frt. Prosorszky A. Koppenhágából Jámor Endre utján 2 frt. Ferencsik Károly gyűjtése Halason 5 frt 70 kr, Nagy Ferenczné gyűjtése Halason 6 frt 20 kr, Török József tanártól Erzsébetvárosról vettünk 7 frtot. Huzsinszky Frigyesnéől Eperjesről 9 frtot, melyhez járultak gyűjtőnő 2 frt, Benczur József, Csafáry Agost, Glos Valeria, Lőrinczy György, Kardos Anna, Kéler Gizella, Vandrág Vilma 1—1 frttal. Donáth Lajos ivén Nagykanizsán 5 frt, melyhez járultak: Donáth Lajos 1 frt 50 kr, Nyuli György 50 kr, Pickel F. 50 kr, Berg Antal 1 frt, Székely Elek 50 kr, Grandpierre Károly 1 frt, Csizsár Károly Kolozsvárt 50 kr, Ziegler Ernő 50 kr, Hatfaludy 50 kr. Neubauer János ivén Felső-Lövön Neubauer János igazgató 2 frt, Eitner J. tanár 1 frt = 3 frt. Sánta Péter Tinnyéről 1 frt. Veres Ernő ivén Balassa-Gyarmaton Veres Ernő 1 frt. Horváth D. Boz G. Stranyavszky G. 20—20 kr = 1 frt 60 kr. P. P. Rozsnyóról 1 frt, összesen 58 frt. A már kimutatott 242 frt 75 kr s 1 arany-nyal 300 frt 75 kr s 1 arany. Tör. Kálmán, a Petőfi mellszobor bizottmány pénztárnoka. Budapest, Atheneum-épület.

— **Pitestiben** (Romániában), mint a „B. Híradó” írja, egy olvasó-kör van alakulásban az ott lakó magyarság kebelében, E czélból tegnapielőtt, vasárnap, voltak tartandók egy gyűlés.

— **A maros-vásárhelyi** kir. itélő-tábla tanácsainak összehállítása az 1877. év első felére. I-ső szakosztály. I-ső tanács. T. el. Kabós László. Bírák: Binder Mihály ktb., Ferencz Károly ktb., Csérgedi János ktb., Dr. Endes Gábor ktb., Deési Farkas ktb., Pogány Károly ktb., Ilyés Károly ktb., dr. Dosa Miklós, kpb. T. jegyzők: Kelemen István ktb., Raff Károly ktb. II-ik tanács. T. el. Gecző János. Bírák: Tribusz Antal ktb., Sándor János ktb., Papos Péter ktb., Petri Ádám ktb., Szolga Miklós ktb., István Pál ktb., Bömes Gyula, ktb. T. jegyzők: Kovács Károly ktb. Ifj. br. Szentkriszt Zsigmond ktb. — II-ik szakosztály. T. el. Kabós László. Bírák: Tribusz Antal ktb., Popovics Szerván ktb., Antal Gábor ktb., Szolga Miklós ktb., Décsi Farkas ktb., Gruz István ktb., dr. Dosa Miklós kpb. T. jegyző Csiki Gyula. — III-ik szakosztály. T. el. Schneider József. Bírák: Nagy Samu ktb., Vajda Simon ktb., Popovics Szerván ktb., Antal Gábor ktb., Spech Adolf ktb., Sztójka Antal ktb., Gruz István ktb., Mégai Ferencz kpb., dr. Dosa Miklós kpb. T. jegyzők: Kelemen László ktb., Marinovics Dóme ktb. Maros-Vásárhelyt, 1877. jan. hó 4-kén. Br. Apor Károly.

— **Az akadémiában** a második osztály tart ülést. Két székfoglaló lesz: a Zlinszky Imrédé: „A telekkönyvi intézmény befolyása a tulajdonjog szerzésére és érvényesítésére” s a Deák Farkasé: „Nagyvárad elvesztése 1660-ban.” Ezt folyó ügyek követik.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szerda, január 24-én. 1877. **Bérlet 107-ik sz.**

Előszór.

Kőmives és lakatos

Auber vigooperaja 3 felv.

Kezdete 7 órakor.

Távirati tudósítás bécsi főzsdéről.

Január. 22-én 5% Metaliques 61.30. frt. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 67.70. frt. Arany járadék 7445 1860-iki államkölcsön 112.75. Bankrészvények 806 — Hitelezésrészvény 142.40. London 124.70 Ezüst 117.— Cs. kir. arany 592. Napoleon'd'or 995/100 mark német-értékű 61.35

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.30. Temesi 71.25 Erdélyi 71.50 Horvátországi —

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos: **Békésy Károly.**

Korcsolyák

A világ minden nagyobrendű korcsolya-egyletektől elismert, **amerikai Hallifax**, és többféle más szerkezetű korcsolyák haphatók nagy választékban a Csapó Sándor nagybazarjában.

